

Inž. Mateško Bučan

PIK Đakovo

SVJETSKA PROIZVODNJA KUKURUZA I PŠENICE

PROIZVODNJA KUKURUZA

U 1966. godini postignuta je rekordna svjetska proizvodnja kukuruza 229,730.000 tona. To je za 9,2% više, nego u prethodnoj 1965. godini, a 15,5% u odnosu na period 1960/64.

Ovo povećanje rezultat je poboljšane agrotehnike i uvjeta za proizvodnju. Površine su se povećale za svega 1,1% u odnosu na prosjek 1960/64.

U pojedinim zemljama posljednjih godina, došlo je i do znatnijeg povećanja površina (Argentina 777.000 ha, Meksiko 260.000 ha, Kanada 110.000 ha, Jugoslavija 24.000 ha) i prosječnih prinosa (Z. Njemačka 18,6 mtc, Francuska za 14,5 mtc, Čile 10,5 mtc, Jugoslavija 10,1 mtc, Kanada 7,7 mtc, Rumunjska 7,5 mtc/ha, itd.).

Sve evropske zemlje zabilježile su zajedničko povećanje proizvodnje od 26,7%, a smanjenje površina za 2,4%. Najveća proizvodna dostignuća je imala Francuska (53,8%) u 1966, prema 1960/64), Jugoslavija (41%), Rumunjska (37,5%), Bugarska (28,9%).

SAD je između 1960. do 1966. povećala proizvodnju za 9,8%, dok su se površine smanjile za 5%. Amerika se sada nalazila u trećoj fazi organizirane proizvodnje kukuruza. Najveći svjetski izvoznik kukuruza prije rata bila je Argentina. U poslijeratnom periodu ovaj je primat preuzela Amerika. Prva je faza obuhvaćala opću orijentaciju na usvajanju suvremenije tehnologije u proizvodnji kukuruza sjetvom hibridnih sorata.

Druga faza se svodila na podešavanje genetskih i morfoloških svojstava stabiljike mehaničkoj berbi, dok su selekcioneri i tehnološke službe sada najviše angažirane na pronalaženju novih sorata, koje će

— prvo, podnositi gušći sklop, iznad 60 do 80.000 biljaka po hektaru — drugo, koje će biti bogatije proteinom, naročito lizinom. Udvostručavanje lizina prema količini u sadašnjim standardnim hibridnim sortama, objašnjava povećanu hranidbenu vrijednost novih sorata. Smatra se da je protein u kukuruzu bogatom lizinom, jednak proteinu u mlijeku. Primjenom novih sorata u široj praksi, još ako se njima bude postizala i visoka komercijalna proizvodnja, sojino brašno i drugi proizvodi bogati animalnim bjelančevinama, izgubit će i sadašnji značaj u ishrani stoke. (Podstaknuti otkrićima lizina u kukuruzu, američki genetičari već primjenjuju ova iskustva i na pšenicu, nadajući se da će time proizvesti sorte pšenice s većim i boljim sadržajem proteina).

Veliki porast u proizvodnji kukuruza pokazale su također i zemlje Južne Amerike, posebno Čile i Argentina. Izvanredan režim vlage i druge klimanske prilike povoljno su utjecali na povećanje prinosa, ukupno 37,9% u periodu od 1960. do 1966.

Za svjetsku proizvodnju kukuruza se općenito može reći da je u konstantnom usponu. U nekim zemljama je to posljedica povećanja površina, negdje rezultat bolje tehnologije, sve veće upotrebe umjetnih gnojiva i hibridnog sjemena. Uporedo s usvajanjem suvremenijih tehnoloških rješenja u procesima obrade zemlje, sjetve, gnojidbe i njege usjeva, rasla je i produktivnost (primjena mehanizacije).

Tabela 2 — Doprinosi u proizvodnji i površinama kukuruza u %

Zemlje	Površine			Proizvodnja		
	1960/64.	1965.	1966.	1960/64.	1965.	1966.
Evropa	11,4	11,4	11,0	14,3	13,8	15,7
Jugoslavija	2,5	2,7	2,5	3,7	3,1	3,9
Francuska	0,9	0,9	1,0	1,5	1,8	2,0
Italija	1,1	1,1	1,0	2,1	1,8	1,7
Mađarska	1,3	1,3	1,3	1,9	1,9	1,8
Sovjetski Savez	6,3	3,3	3,2	5,4	3,4	3,3
Amerika	33,0	33,3	33,0	51,9	54,5	50,5
SAD	24,5	23,5	23,0	53,5	54,9	50,6
Kanada	0,2	0,3	0,3	0,5	0,8	0,8
Juž. Amerika	13,2	14,2	15,2	8,9	9,5	10,7
Afrika	14,1	14,5	14,7	7,6	7,3	8,5
Azija	21,9	23,2	22,8	11,8	11,4	11,2
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 2 — PROIZVODNJA KUKURUZA*)

ZEMLJE	Površina (000 ha)			Prosjek (mtc/ha)			Proizv. (000 ha)		
	1960/64.	1965.	1966.	1960/64.	1965.	1966.	1960/64	1965.	1966.
Evropa:									
Austrija	54	50	55	42,8	42,0	55,2	231	210	304
Bugarska	649	556	580	28,5	24,9	41,1	1.850	1.384	2.384
Čehoslovačka	207	162	171	27,6	27,2	33,5	571	441	573
Francuska	903	870	960	32,5	43,9	47,0	2.934	3.819	4.512
Grčka	188	148	144	17,1	23,6	25,1	321	349	361
Italija	1.141	1.028	988	36,5	36,1	39,7	4.165	3.711	3.922
Jugoslavija	2.477	2.551	2.501	25,5	25,9	35,6	6.316	6.607	8.904
Mađarska	1.307	1.218	1.251	28,2	32,6	32,9	3.686	3.971	4.116
Portugal	490	484	527	12,8	11,3	11,3	627	547	596
Rumunjska	3.362	3.306	3.324	19,2	19,8	26,7	6.455	6.546	8.875
Španjolska	464	486	457	25,8	26,2	28,4	1.197	1.273	1.298
Zap. Njemačka	17	22	32	26,3	40,2	44,9	45	109	144
Ukupno:	11.259	10.886	10.990	25,2	26,6	32,7	28.398	28.967	35.989
SSSR	6.277	3.200	2.229	17,0	22,3	23,5	10.670	7.136	7.588
SSSR	6.277	3.200	2.229	17,0	22,3	23,5	10.670	7.136	7.588
Sred. i Sjev. Amerika:									
Kanada	202	304	312	49,6	55,5	57,3	1.002	1.687	1.788
SAD	24.232	22.393	23.023	43,7	51,6	50,5	105.898	115.548	116.266
Salvador	181	193	208	12,0	11,8	14,3	217	228	297
Gvatemala	681	699	769	9,3	10,8	11,7	633	818	900
Honduras	388	421	—	8,7	9,4	—	388	396	—
Meksiko	6.239	7.000	7.500	10,8	11,9	12,2	6.738	8.540	9.150
Niharagva	143	195	202	9,7	9,7	10,2	138	199	206
Ukupno:	32.635	31.761	33.003	31,6	36,1	35,2	103.220	114.600	116.080

ZEMLJE	Površina (000 ha)			Prosjek (mtc/ha)			Proizv. (000 ha)		
	1960/64.	1965.	1966.	1960/64.	1965.	1966.	1960/64	1965.	1966.
Južna Amerika:									
Argentina	2.836	3.275	3.613	19,6	23,9	27,9	5.559	7.827	10.080
Brazilija	7.814	7.733	—	14,4	12,8	—	11.252	9.898	—
Čile	74	76	75	26,5	36,7	37,0	196	279	277
Kolumbija	734	820	700	12,2	11,8	12,7	895	968	202
Ekvador	206	210	210	8,2	9,0	9,6	169	189	202
Peru	341	360	370	15,8	15,8	16,6	539	569	614
Urugvaj	228	213	215	7,2	9,4	7,0	164	200	151
Venezuela	428	462	469	12,0	12,9	13,2	514	596	619
Ukupno:	13.068	13.578	15.188	13,6	14,8	16,2	17.810	20.080	24.560
Afrika:									
Maroko	454	434	438	7,7	7,0	3,9	350	304	171
UAR	726	693	672	28,0	33,8	36,5	2.033	2.529	2.453
Angola	593	—	—	7,6	—	—	451	—	—
Republika Mali	100	—	—	10,1	—	—	101	—	—
Rodezija	1.198	—	—	16,2	—	—	1.941	—	—
Republika Mali	—	85	—	—	5,7	—	—	48	—
Južno Afrička Unija	5.304	5.300	—	10,8	10,6	—	5.728	5.618	—
Ukupno:	13.966	13.772	14.735	10,8	11,2	13,2	15.120	15.420	19.510
Azija:									
Afganista	500	—	—	15,8	—	—	790	—	—
Filipini	1.546	2.106	2.152	7,1	7,3	7,4	1.367	1.537	1.592
Indija	4.533	4.683	4.587	10,8	11,1	11,4	4.896	5.198	5.229
Indonezija	2.949	—	—	10,7	—	—	3.155	—	—
Japan	40	30	26	28,6	27,4	27,2	114	82	—
Kina	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pakistan	482	546	557	11,6	11,1	11,8	559	606	657
Turska	684	650	675	15,0	13,7	16,5	1.026	891	1.114
Tajvan	17	19	22	20,6	24,6	25,8	35	47	57
Tajland	373	577	—	21,5	21,1	—	802	1.217	—
Ukupno:	21.706	22.072	22.862	10,8	10,9	11,3	23.445	24.010	25.780
Austarilija	83	80	92	23,5	17,4	24,6	195	139	226
Novi Zeland	3	4	4	54,5	70,0	56,0	16	28	22
Ukupno:	86	84	96	22,3	17,6	23,2	192	148	223
Svetukupno svijet:	98.997	95.353	100.103	20,1	22,1	22,9	198.855	210.361	229.730

*) Svi podaci o proizvodnji kukuruza su prema biltenu Ministarstva poljoprivrede SAD, Washington D. S. juli 1967. (FOREIGN AGRICULTURE CIRCULAR U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE). Rezultati pojedinih kontinenata nisu zbroj po državama, nego su dati prema procjeni.

PROIZVODNJA PŠENICE

Proizvodnja pšenice je imala slična kretanja. I ovdje je posljednjih šest godina došlo do osjetnog porasta proizvodnje (19,5% u 1966. prema 1960/64). Površine su povećane za svega 3,6.

SAD je ostala na standardnom nivou površina i proizvodnje. Najveći porast su pokazale evropske zemlje. Bugarska je povećala svoju ukupnu proizvodnju pšenice za 50,9%, Čehoslovačka 27,5%, Jugoslavija 27,9%, Rumunjska 35,2%, Mađarska 14,5%. U svim ovim državama sjetvene površine nisu se mnogo povećavale, već je porast proizvodnje isključivo rezultat povećanja proizvodnje po jedinici površine.

U zemljama Južne Amerike i Afrike došlo je do smanjenja proizvodnje pšenice.

Tabela 3 — Doprinosi u proizvodnji i površinama pšenice (u %)

Zemlje	Površine			Proizvodnja		
	1960/64.	1965.	1966.	1960/64.	1965.	1966.
Evropa	13,8	13,6	13,3	24,4	27,3	22,8
Jugoslavija	1,0	0,8	0,8	1,5	1,4	1,7
Italija	2,2	2,0	2,0	3,6	3,9	3,4
Francuska	2,1	2,1	1,9	5,1	6,0	4,1
Rumunjska	1,4	1,4	1,4	1,7	2,4	1,9
SSSR	31,8	33,5	33,5	21,7	19,0	27,5
Sj. i sred. Amerika	16,3	15,4	15,9	21,6	22,5	22,1
SAD	9,7	9,5	9,7	14,5	14,5	13,1
Kanada	5,3	5,4	5,9	6,4	7,1	8,4
Južna Amerika	3,4	3,0	3,2	4,1	3,4	3,1
Argentina	2,3	2,1	2,5	3,1	2,5	2,4
Afrika	3,2	3,3	2,7	2,3	2,2	1,5
Azija	28,4	27,8	27,3	22,2	22,6	18,5
Turska	3,2	3,3	3,4	3,0	3,0	3,0
Oceanija	3,1	3,4	4,1	3,7	3,0	4,5
	100,0	100,0	100,0	100,0	108,0	100,0

Tabela 4 — Proizvodnja pšenice*)

ZEMLJE	Površina (000 ha)			Prosjek (mtc/ha)			Proizv. (000 ha)		
	1960/64	1965.	1966.	1960/64.	1965.	1966.	1960/64.	1965.	1966.
EVROPA:									
Albanija	110	—	—	8,8	—	—	97	—	—
Austrija	276	276	314	26,8	24,9	30,0	740	687	942
Belgija	208	227	213	40,0	39,1	31,9	832	888	679
Bugarska	1.237	1.145	1.141	17,6	24,5	28,8	2.177	3.034	3.286
Čehoslovačka	704	826	860	24,9	25,1	26,0	1.753	2.073	2.236
Danska	121	127	94	41,9	46,2	43,3	507	587	407
Engleska	835	1.026	907	41,0	42,3	40,7	3.424	4.340	3.691
Finska	242	267	209	18,1	19,5	18,4	438	521	385
Francuska	4.233	4.521	3.991	28,9	33,9	29,4	12.233	15.326	11.733
Grčka	1.089	1.123	1.018	16,4	18,5	20,1	1.786	2.078	2.046
Italija	4.455	4.291	4.274	19,3	23,7	22,9	8.598	10.170	9.787
Jugoslavija	2.078	1.680	1.830	18,1	21,4	26,3	3.761	3.595	4.813
Mađarska	1.050	1.082	1.019	18,3	22,5	21,6	1.921	2.434	2.201
Nizozemska	132	159	148	46,1	45,4	42,0	609	722	622
Norveška	9	4	2	26,6	30,3	25,8	24	12	5
Istočna Njemačka	416	491	480	32,3	38,2	36,4	1.344	1.876	1.747
Zapadna Njemačka	1.388	1.412	1.389	35,5	32,1	33,9	4.927	4.533	4.709
Luksemburg	19	18	19	24,1	26,3	20,5	46	47	39
Poljska	1.467	1.660	1.710	19,7	21,5	21,1	2.890	3.569	3.608
Portugal	710	628	490	7,7	10,1	6,5	547	634	318
Rumunjska	2.937	2.937	2.983	13,6	20,7	17,8	3.994	6.175	5.401
Španjolska	4.149	4.254	4.201	10,4	11,6	11,9	4.315	4.935	4.999
Švedska	289	277	189	30,4	39,1	32,3	879	1.083	610
Švicarska	103	104	105	34,2	33,7	31,8	352	350	334
Ukupno:	28.379	28.758	27.789	19,8	23,4	22,4	56.284	67.286	62.382
SSSR	64.752	70.215	69.608	8,0	6,9	11,2	51.802	48.448	77.961
Sjeverna i srednja Amerika:									
Kanada	10.840	11.446	12.262	14,1	16,0	19,5	15.284	18.314	23.911
SAD	19.620	20.057	20.172	17,6	18,5	18,4	34.531	37.105	37.116
Meksiko	798	832	635	20,6	25,0	25,4	1.644	2.080	1.613
Ukupno:	31.293	32.382	33.107	15,8	17,1	18,2	49.505	55.496	60.233

ZEMLJE	Površina (000 ha)			Prosjek (mtc/ha)			Proizv. (000 ha)		
	1960/64	1965.	1966.	1960/64.	1965.	1966.	1960/64.	1965.	1966.
Južna Amerika:									
Argentina	4.715	4.593	5.299	15,8	14,1	13,2	7.450	6.476	6.995
Brazilija	565	311	—	4,5	7,7	—	254	239	—
Čile	846	784	740	14,9	15,5	15,6	1.261	1.223	1.154
Kolumbija	142	120	110	9,2	12,1	11,8	131	145	130
Ekvador	67	63	65	9,6	9,1	9,1	64	57	59
Peru	153	150	150	10,5	10,3	9,7	156	155	146
Urugvaj	448	396	376	9,9	14,3	9,0	444	566	338
Ukupno:	7.032	6.518	7.245	13,5	13,2	12,3	9.467	8.576	8.893
Afrika:									
Alžir	1.878	2.192	1.480	7,1	6,3	5,1	1.333	1.381	753
Maroko	1.578	1.657	1.636	6,8	8,3	5,2	1.073	1.375	851
Sudan	19	57	57	16,1	10,2	10,2	31	58	58
Tunis	1.077	1.103	845	4,2	4,9	4,3	452	540	363
UAR	583	578	605	26,9	28,3	27,9	1.568	1.665	1.688
Kenija	107	121	132	12,0	11,4	12,3	128	138	162
Sjev. Afrič. Repub.	1.145	1.267	1.052	7,8	5,5	5,5	893	697	579
Ukupno:	7.093	7.720	6.584	8,0	7,9	7,2	5.689	6.067	4.772
Azija:									
Afganistan	2.307	2.347	2.347	10,0	10,1	9,0	2.307	2.370	2.112
Cipar	72	66	62	7,7	12,6	9,4	55	83	58
Iran	1.993	2.023	2.145	14,3	14,9	15,5	2.850	3.014	3.325
Irak	1.238	—	—	6,0	—	—	743	—	—
Izrael	52	72	82	13,6	21,7	10,5	71	156	86
Indija	13.401	13.460	12.798	8,4	9,5	8,7	11.257	12.787	11.056
Japan	597	476	410	24,1	28,1	25,9	1.439	1.338	1.062
Jordan	244	279	521	5,7	10,4	5,5	139	290	138
Kina	25.294	25.010	24.484	8,4	9,2	8,4	21.247	23.009	20.567
Libanon	57	59	65	6,9	9,6	9,7	39	57	63
Pakistan	4.978	5.771	5.329	8,5	9,0	7,8	4.231	5.194	4.157
Sirijska	1.113	1.214	1.133	6,8	7,7	3,6	757	935	408
Turska	6.475	7.123	7.163	11,2	10,8	11,9	7.252	7.693	8.524
Ukupno:	58.314	59.401	58.126	8,8	9,9	8,8	51.119	55.715	51.096
Australija	6.396	7.088	8.303	13,5	10,4	15,3	8.635	7.372	12.704
Novi Zeland	80	79	87	32,4	37,1	36,3	259	293	316
Ukupno:	6.476	7.167	8.390	13,2	10,3	14,9	8.546	7.350	12.510
Sveukupno svijet:	203.339	212.161	210.849	11,4	11,7	13,2	232.412	248.938	277.847

*) Svi podaci o proizvodnji pšenice su prema biltenu Ministarstva poljoprivrede SAD, Washington D. S. juli 1967. (FOREIGN AGRICULTURE CIRCULAR U. S. DEPARTMENT OF AGRICULTURE). Rezultati pojedinih kontinenata nisu zbroj po državama, nego su dati prema procjeni.